Stockholms moské och Svenska kyrkan

GODA GRANNAR – MED FLYKTINGARNAS HJÄLP

I kvarteret mellan Stockholms moské och Katarina kyrka på Södermalm i Stockholm ligger Goda grannars mottagning. Här möts Stockholms moské och Svenska kyrkan i ett unikt samarbete där nyanlända flyktingar kan få stöd och vägledning.

FÖRENADE ISLAMISKA FÖRENINGAR I SVERIGE
Medlemmar: 15 308
Antal **Församlingar:** 45
Bildades: 1974

STOCKHOLMS MOSKÉ (ISLAMISKA FÖRBUNDET STOCKHOLM)
Medlemmar: 1 453
Bildades:1981
Verksamhet för asylsökande och nyanlända: Medborgarkontor, natthärbärge, språkundervisning, rådgivning, vägledning och tolkning.

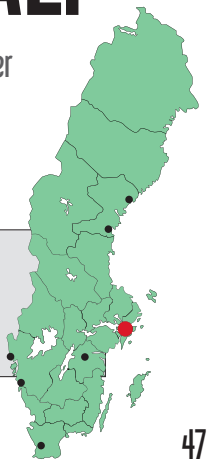

– HÄR ÄR DEN PERFEKTA PLATSEN eftersom den geografiskt ligger mellan kyrkan och moskén. Verksamheten är neutral och alla är välkomna hit, säger Kicki Högdahl, en av projektledarna för Goda grannar.

Till vardags är hon diakon i Svenska kyrkan.

– Genom att arbeta tillsammans visar vi hur det fungerar här i Sverige, säger den andra projektledaren Jalal Darir, styrelseordförande för moskén.

Svenska kyrkans församlingar på Södermalm har tillsammans med Stockholms moské och välgörenhetsorganisationen Islamic Relief bildat mottagningen Goda grannar. Där får flyktingar rådgivning, samhällsinformation och språkundervisning.

– Vi har i många år velat hitta något konkret att samarbeta kring, och det har mest varit samtal och dialog. Men det vi försöker lansera nu är religionssamarbete – som ett begrepp, säger Kicki.

DET BÖRJADE UNDER HÖSTEN 2015 då flyktingströmmen var som mest intensiv.

– För många flyktingar och asylsökande var moskén den naturliga platsen att vända sig till. Vi erbjöd mat, sovplatser, dusch och varma kläder men också en miljö som kändes bekant, säger Jalal.

I slutet av oktober 2015 hade fler än 700 000 människor, främst flyende från oroligheterna i Syrien, Afghanistan och Irak, tagit sig till Europa, enligt FN:s flyktingorgan UNHCR. Fler än 3 000 av dessa tros ha drunknat i Medelhavet. Aldrig tidigare hade så många flyktingar sökt sig till Sverige. Den tidigare högsta årsnoteringen från 1992, då 84 018 människor sökte asyl under Balkankriget, passeras under oktober 2015. Viljan att hjälpa till var stor bland vanliga stockholmare under hösten och vintern.

– Civilsamhället kom och fyllde hela moskén med mat och kläder – det var fantastiskt! berättar Jalal Darir.

"Varför står ni där?" frågade jag. "Men vi kan inte gå in vi är kristna", svarade de. "Men ni är väl flyktingar? Ni behöver ju hjälp! Glöm om du är kristen eller muslim, kom in!"

Många av dem hade aldrig tidigare klivit in i en moské.

– Det som hände under de här dagarna var att bilden av moskén ändrades och människor förstod att det inte bara är en lokal att be i, säger Jalal Darir.

MOSKÉN RYMMER 2 000 personer, förutom de religiösa funktionerna finns här även ett bibliotek, bokhandel, gymnastiksal, kontor, kök, restaurang och möteslokaler. Många flyktingar kom direkt från centralstationen till moskén och trycket var väldigt högt. Moskén öppnade sina portar och som mest huserade 400 flyktingar där under nätterna. Under den mest intensiva perioden tog de hand om en tredjedel av hela Stockholms flyktingmängd. Jalal minns:

– Det var någon av de första dagarna som det stod tre ungdomar från Syrien utanför moskén. ”Varför står ni där?” frågade jag. ”Men vi kan inte gå in vi är kristna”, svarade de. ”Men ni är väl flyktingar? Ni behöver ju hjälp! Glöm om du är kristen eller muslim, kom in!”

– Skillnaden mellan kyrkan och moskén är kanske tio procent. Nittio procent av det arbete som behöver göras kan vi göra tillsammans. Vi visar att här kan man leva i lugn och ro. Vi

Kristina Högdahl och Jalal Darir är leder projektet Goda grannar. Deras respektive kompetenser har gjort samarbetet väldigt fruktbart.

Stockholms moské på Södermalm i vinterskrud.

Katarina kyrkas kansliassistent Driss Hammy hjälper nyanlända på det tillfälliga transitboende som kyrkan och moskén tillsammans drev under hösten och vintern 2015.

FOTO: SVENSKA KYRKAN, GODA GRANNAR

ger dem ett bra exempel genom samarbetet med kyrkan. Här finns religionsfrihet, konstaterar Jalal.

Bara några dagar efter att moskén på allvar satt i gång med att ta emot flyktingar fick man påhälsning från grannen, Katarina församling. Kicki Högdahl kom i sällskap med några kollegor till moskén och frågade om de kunde hjälpa till. Snabbt förstod de att utrymmen för vila och övernattning var det som behövdes mest. En lokal som tidigare använts av kyrkans ungdomar gjordes snabbt om till ett natthärbärge.

PÅ NATTHÄRBÄRGET samarbetade volontärer från kyrkan, moskén och allmänheten. Under de 82 dygn som de höll öppet passerade 4 000 nattgäster. 1 000 volontärer hjälptes åt för att allt skulle fungera. I och med det arbetet upptäckte moskén vilket stort och användbart kontaktnät kyrkan har. Kyrkan å sin sida fick ta del av moskén och Islamic Reliefs stora språkkunskaper och deras erfarenheter av andra kulturer.

– Det var givet att luta sig på Islamic Relief som jobbar i ett stort antal länder och har stor språk- och kulturkompetens, berättar Kicki.

Hon och de andra som arbetade med det tillfälliga transitboendet kände att de ville bygga vidare på samarbetet.

– Redan efter någon vecka tänkte vi att det här samarbetet borde bli något långsiktigt, säger Kicki.

De diskuterade fram och tillbaka vad de ville bygga tillsammans. Till slut utkristalliserades idén om medborgarkontoret.

UTIFRÅN FLYKTINGARNAS BEHOV som moskén identifierat formades Goda grannars verksamhet. Den bygger huvudsakligen på tre områden – kartläggning av problem, praktisk vägledning och språkundervisningsförmedling. Vi

Goda grannars projektledare och volontärer hjälps åt att renovera lokalen som nu ger plats åt medborgarkontoret.

"Redan efter någon vecka tänkte vi att det här samarbetet borde bli något långsiktigt."

befinner oss i mottagningslokalen som bara haft öppet i några få veckor. Där trimmas fortfarande nya rutiner och volontärer in.

– Nu dricker vi kaffe, mina vänner, säger Kicki efter att ha visat dagens volontärgäng hur de ska fylla i ärendebladen och dokumentera vad de gjort.

Volontären Gunilla Hesselmark som bor granne med kyrkan och moskén kunde från sitt fönster se in i transitboendet under hösten och vintern 2015.

– Det var imponerande. Nu kände jag att det var dags för mig att bidra, jag har ju faktiskt mycket kunskaper om hur samhället fungerar, säger Gunilla som är pensionerad men tidigare varit svensk ambassadör i Namibia och arbetat både på utrikesdepartementet och UNHCR.

PÅ MOTTAGNINGEN möter volontärer besökaren. De börjar med att kartlägga besökarens problem eller önskemål. Sedan handlar arbetet mycket om att koppla ihop rätt människor. Goda grannar har en mängd samarbetspartner: Socialtjänsten, Arbetsförmedlingen, Sociala missionen, Rådgivningsbyrån, Rädda barnen, Stadsmissionen, Individuell människohjälp, Sensus, Studieförbundet Ibn Rushd – för att ta några exempel.

De praktiska vägledarna hjälper en person att hitta till rätt myndighet, arbetsförmedling eller mottagning. Ibland tolkar de och förklarar, an-

FOTO: ARILD VÅGEN

Katarina kyrka på Söders höjder.

dra gånger följer de med för att ge trygghet och stöd.

GODA GRANNAR har genom kontakten med asylboenden runt om i Stockholm identifierat runt 500 personer som är i akut behov av svenskundervisning. I samarbete med studieförbunden Ibn Rushd och Sensus drivs nu fler grupper för språkundervisning på olika nivåer, bland annat för högutbildade med studievana.

Goda grannar bjuder också in andra organisationer som har undervisning eller språkkafé. Det är till exempel folkhögskolor och andra kyrkor. De vill samordna volontärer, material för att alla som behöver lära sig svenska nu ska få hjälp.

– Vi har haft en dialog med Katarina kyrka länge och den fungerade bra. Men vi upptäckte att det är först när man skapar någonting tillsammans på golvet som det blir på riktigt och det är då man lär känna varandra på riktigt, säger Jalal.

> "Vi har haft en dialog med Katarina kyrka länge och den fungerade bra. Men vi upptäckte att det är först när man skapar någonting tillsammans på golvet som det blir på riktigt."

Stockholms moské för nu samtal med systerförsamlingar i Göteborg, Linköping och Jönköping där man undersöker möjligheten till liknande samarbeten med Svenska kyrkan på respektive ort. Kanske kan Goda grannar i Stockholm bli en förebild för samverkan på nationell nivå. ●